

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

2024/2025

Układ wymagań odpowiada układowi podręczników „Ponad słowami” z wydawnictwa Nowa Era. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

1. Klasa 3, część 1 (Młoda Polska)

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wymienić nazwy epoki - umieścić Młodą Polskę w czasie	- wyjaśnić etymologię nazw epoki - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm</i>, <i>filister</i>, <i>sztuka dla sztuki</i>	scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich	wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów epoki	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku	porównać poznane założenia filozoficzne

4. i 5. U progu sztuki nowoczesnej	• wymienić dominujące kierunki w sztuce modernistycznej	• scharakteryzować nowe kierunki w sztuce • zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	• scharakteryzować twórczość najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	• dokonać analizy wybranych dzieł sztuki reprezentujących impresjonizm i symbolizm	• opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski *zdefiniować synestezję
7. Francuscy poeci przekłęci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanitas</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować wymowę wiersza	• dokonać analizy językowej wybranego fragmentu wiersza
8. Francuscy poeci przekłęci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
9. Francuscy poeci przekłęci – Paul Verlaine	• omówić treść wiersza • określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wyjaśnić na podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się	• wymienić elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	• wskazać w utworze elementy impresjonistyczne	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		prawdziwe dzieło sztuki			
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje między kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• dokonać analizy relacji między Marlowem a Kurtzem
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• odnieść motyw katabazy do treści utworu
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy opisach natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• wskazać konteksty: historycznoliteracki, psychologiczny, społeczny, kulturowy itp.
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegały	wypowiedzi podmiotu lirycznego		
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty	• zinterpretować puentę wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty	• przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza	• zinterpretować funkcję tytułu i refrenu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		• wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia filistra	• wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą		
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę w nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych *podać przykłady synestezji i określić jej funkcję
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje między człowiekiem a naturą w tekście	• porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście

21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
24. Nietzscheanizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
25. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • wskazać sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcje	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję

			wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza		
26. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić archetyp wędrowca występujący w wierszu
27. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• zinterpretować kłamrę kompozycyjną wiersza	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów
28. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej

29. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety • odnieść przedstawiony wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• przedstawić ewolucję programu filozoficznego poety • porównać wiersz z innymi tekstami kultury
30. i 31. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
32. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• omówić treść fragmentu • wymienić bohaterów fragmentu	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować tradycje, obyczaje przedstawione we fragmencie	• omówić funkcję kościoła i tradycji w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnoty oraz jej prawom	• wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty
33. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje między ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i <i>Chłopów</i> Władysława Reymonta	• wyjaśnić, czym się charakteryzuje nurt literatury wiejskiej
34.	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego	• omówić sposób przedstawienia dojrzewania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach	• porównać fragment <i>Chłopów</i> Władysława

Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	- wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki - przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	- scharakteryzować główną bohaterkę - wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję - przyczożyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję		tradycyjnych na podstawie fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	Reymonta z <i>Gugulami</i> Wioletty Grzegorzewskiej na poziomie kreacji narratora
35. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować teksty według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	omówić funkcję środków językowych w tekście
36. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego - przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	- przedstawić genezę <i>Wesela</i> - przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	- wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego - wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	- omówić zjawisko chłopomanii jako kontekst do analizy dzieła *omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie
37. i 38. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> - wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I	- wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej - omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligenci (Pan Młody i Gospodarz)	wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy	- scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie - przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora

39. i 40. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	- wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom - omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II	- zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II - wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu	- wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu - wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu	- dokonać analizy dialogów bohaterów *wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w dramacie
41. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić postawę inteligencji w akcie III - przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	- zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka - dokonać analizy symboliki Chochola	- zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność - porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą
42. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydzźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	omówić kompozycję <i>Wesela</i>	wskazać w dramacie postacie i motywy fantastyczne oraz omówić ich funkcję	- wskazać w dramacie mity narodowe - omówić sposób obnażania mitów narodowych	zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	- wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność *interpretować różne teksty kultury w odniesieniu do <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego *wyjaśnić, na czym polega mitologizacja i demitologizacja narodowej przeszłości oraz polskiego

					społeczeństwa w dramacie Stanisława Wyspiańskiego
43. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie między opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku	• wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów
44. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić środki językowe w tekście
45. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*46. i 47. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje między bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*48. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie

				• odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
49. i 50. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio dobranych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego • omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną	• wypowiedzieć się na temat wartości stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów
51. i 52. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
53. i 54. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym	• rozpoznawać sposoby osiągania efektów ironicznych	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym	• omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej

	• przedstawić sposoby osiągania efektów ironicznych	• wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich		
55. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPowiedzi z Elementami Retoryki					
56. Referat	• zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego • przedstawić budowę referatu	• scharakteryzować język referatu • przygotować konspekt referatu • sporządzić opis bibliograficzny źródeł	• wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu • sformułować tezę referatu i argumentację	• stworzyć i wygłosić referat	• dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
57. i 58. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

2. Klasa 3, część 2 (XX-lecie międzywojenne, wojna i okupacja)

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• porównać styl życia w czasach Młodej Polski z tym obowiązującym w dwudziestolecu międzywojennym
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestolecu międzywojennym	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• scharakteryzować wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego • wymienić najważniejsze grupy poetyckie okresu międzywojennego w Polsce	• wymienić najistotniejszych twórców z epoki	• wypowiedzieć się na temat związków pomiędzy atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i tematami w literaturze	• wypowiedzieć się na temat specyfiki kultury dwudziestolecia międzywojennego w Polsce
5. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków	• omówić aspekt epistemologiczny utworu	• dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu

		• opisać sytuację liryczną w utworze • wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	stylistycznych użytych w utworze • zinterpretować tytuł wiersza • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze		
6. Człowiek wobec niedoskonałości świata – <i>Dusiołek</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść utworu • wskazać elementy ludowe w utworze	• wskazać cechy ballady • omówić funkcję elementów ludowych w utworze • wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	• wskazać konteksty (bohater wadzący się z Bogiem, bohaterowie ludowi)	• odczytać przerośnięty sens opowiadanej historii	• omówić funkcję kolokwializmów w wierszu
7. Konteksty i nawiązania – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	• wskazać konteksty związane z motywem ogrodu	• zinterpretować kluczowe motywy w wierszu	• porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiołkiem</i> Bolesława Leśmiana
8. Symboliczne znaczenie tańca w wierszu <i>Świdryga i Midryga</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• omówić sposób opisu tańca w wierszu • wskazać w wierszu elementy groteski i określić jej funkcję • wskazać konteksty związane z motywem tańca • omówić funkcję fantastyki w wierszu	• zinterpretować treści symboliczne utworu • zinterpretować puentę utworu	• omówić sposób przedstawienia w wierszu relacji między życiem a śmiercią

9. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem] Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	• wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	• omówić zabiegi językowe budujące atmosferę intymności w utworze
10. Piękno i brzydota – Żołnierz Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu	• omówić dosłowną i symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą • omówić koncepcję Boga, która wyłania się z wiersza	• zinterpretować wymowę utworu • wskazać konteksty związane ze sposobem ukazywania brzydoty w tekstach kultury	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
11. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	• w kontekście utworu • zinterpretować metaforę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji
12. Krytyczne czytanie tekstu	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
13. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• wypowiedzieć się na temat grupy Skamander • wymienić cechy poezji skamandrytów	• omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście	• wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy w fragmentach wiersza • wskazać konteksty związane ze sposobem	• zinterpretować znaczenie tłumy i wiosny w kontekście utworu oraz twórczości skamandrytów	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

	• omówić treść fragmentów utworu	• wskazać środki językowe użyte w utworze	przedstawiania wiosny w tekstach kultury	• zinterpretować znaczenie fragmentu: <i>Thumie! Ty masz RACJĘ!!!</i>	
14. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji • odnieść treść wiersza do programu poetyckiego skamandrytów	• zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	• zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	• wskazać w wierszu synestezję	• zrekonstruować sens wiersza	• omówić warstwę brzmieniową utworu	• dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu
16. Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnolesska</i> Juliana Tuwima	• wskazać w wierszu słowa kluczowe	• wymienić zasługi renesansowego poety przedstawione w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze	• zaprezentować rolę Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej • wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	• wskazać uniwersalne prawdy zawarte w utworze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
17. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal</i> w <i>Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• omówić treść fragmentów utworu	• omówić kompozycję fragmentów tekstu • porównać przebieg balu z jego opisem w prasie • rozpoznać środki językowe użyte we	• objasnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu	• zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	• odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe i określić ich funkcję

		fragmentach utworu i określić ich funkcję • wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i określić jego funkcję			
18. Refleksje nad historią i tradycją w <i>Herostratesie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu	• wskazać mity romantyczne w tekście • omówić sposób przedstawienia Polski w utworze • wskazać w wierszu aluzje literackie	• zinterpretować przedstawione w wierszu relacje pomiędzy tradycją a współczesnością • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
19. Romantyczny charakter wiersza <i>Mochnecki</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza	• dokonać analizy kompozycji utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić emocje towarzyszące koncertowi • porównać wiersz z koncertem Jankiela z <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza	• zinterpretować symbolikę przestrzeni w wierszu	• dokonać analizy wiersza pod kątem jego muzyczności
20. Portret Sarmaty w wierszu <i>Sejm</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wymienić cechy szlachcica na podstawie utworu	• wskazać konteksty związane z wizerunkiem Sarmaty w kulturze	• zinterpretować symboliczne znaczenie wkraczania Zagłoby do sali sejmowej • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
21. Eros i Tanatos – przenikanie się motywów miłości i śmierci w wierszu *** [Pytasz, co	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w	• wskazać w utworze nawiązania do tradycji literackiej	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować funkcję zestawienia w wierszu	• wskazać konteksty filozoficzne

<i>w moim życiu z wszystkich rzeczy główną...</i>] Jana Lechonia		wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu		motywów miłości i śmierci	
22. Tragizm ludzkiej egzystencji – <i>Spotkanie</i> Jana Lechonia	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje marzenia sennego w wierszu	• zinterpretować puentę wiersza	• omówić funkcje nawiązania do <i>Boskiej komedii</i> Dantego Alighieri
23. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec</i> kulawy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą • wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
24. Epigramatyczny charakter <i>Pocałunków</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	• określić rodzaj liryki • przedstawić sytuację liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe utworów	• zaprezentować sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • rozpoznać ironię w wierszach • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji tekstów	• zinterpretować puenty utworów • omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworów
25. <i>Laura i Filon</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej – reinterpretacja utworu sielankowego	• omówić treść utworu • zdefiniować sielankę	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać w tekście nawiązania do utworu Franciszka Karpińskiego • wskazać w utworze elementy	• wypowiedzieć się na temat stosunku podmiotu lirycznego wiersza do sentymentalnej konwencji literackiej	• zinterpretować obraz Eugeniusza Zaka w kontekście utworu

			demaskujące nierealność sceny przedstawionej w pierwowzorze		
26. Lęk przed starością – <i>Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	• wymienić cechy starości przedstawione w utworach	• rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję • rozpoznać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności • porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej • określić stosunek do upływającego czasu w wierszach obu poetek	• zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej	• zinterpretować i porównać puenty wierszy
27. Konwencjonalny obraz miłości w wierszu <i>Co się stać musi</i> Kazimierzy Iłakowiczówny	• omówić treść wiersza	• omówić kreację podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• opisać obrazy poetyckie przedstawione w kolejnych strofach wiersza	• zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać analizy użytych w wierszu motywów związanych z ogniem oraz akwaticznych
28. Obraz rzeczywistości widziany przez pryzmat zakochania w wierszu <i>Błękitna chwila</i> Kazimierzy Iłakowiczówny	• określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić rolę natury w wierszu • wskazać w wierszu elementy poetyki impresjonistycznej	• dokonać analizy występującego w wierszu podziału na wczoraj – dzisiaj – jutro	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
29. Poezja zaangażowana społecznie – <i>O Hani, co</i>	• omówić treść wiersza • scharakteryzować bohaterkę utworu	• wskazać w utworze elementy ballady romantycznej	• omówić sposób przedstawienia domowników w wierszu	• wskazać konteksty związane z tematami społecznymi poruszonymi w tekstach kultury	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

<i>się zabiła</i> Kazimierzy Iłakowiczówny		• rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu			
30. Twórczość liryczna bliska prozie życia – <i>Ulica</i> Tadeusza Peipera i <i>Piko</i> Dominika Bielickiego	• wskazać w wierszu Tadeusza Peipera elementy miejskiego krajobrazu • wskazać w wierszu Dominika Bielickiego elementy codzienności	• omówić kompozycję wierszy • rozpoznać środki językowe użyte w utworach i określić ich funkcję	• omówić awangardowy charakter wierszy • wskazać konteksty literackie związane z obrazem miasta i codzienności • porównać podejścia do wynalazków technicznych w wierszach	• zinterpretować metaforę wierszy • zinterpretować tytuły w kontekście utworów	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
31. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania • omówić awangardowy charakter utworu • wskazać konteksty związane z autotematyzmem w literaturze	• zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny • zinterpretować symbolikę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
32. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosa	• wskazać w wierszu elementy związane z miastem	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w	• wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu • zinterpretować metaforę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		tekście i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	• wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze		
33. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosia	• wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego • wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został ukazany w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• przedstawić genezę wiersza • odnieść wiersz do tradycji literackiej	• omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą • zinterpretować metaforę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
34. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia	• wskazać w wierszu elementy architektury gotyckiej	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić boski i ludzki aspekt katedry • zinterpretować metaforę utworu	• sformułować tezę interpretacyjną wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
35. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie serca</i> Juliana Przybosia	• odnaleźć w utworze słowa kluczowe i uzasadnić ich wybór • wskazać w wierszu obrazy natury i wojny	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję przyrody w wierszu • odnieść topos ptaka do tradycji literackiej • wskazać w utworze elementy katastrofizmu	• zinterpretować tytuł w kontekście utworu • zinterpretować topos ptaka	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

36. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
37. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść wiersz do tradycji literackiej • wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	• zinterpretować puentę wiersza	• omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju
38. Sen – brat śmierci. <i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze cechy ballady i omówić funkcję ich wykorzystania	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego wiersza • omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• wskazać w wierszu aluzje literackie i kulturowe oraz określić ich funkcję • omówić motywy oniryczne w utworze	• sformułować tezę interpretacyjną utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
39. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu <i>mały mit</i> Józefa Czechowicza	• określić sytuację komunikacyjną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w tekście elementy	• wskazać w utworze fragmenty świadczące o poczuciu zagrożenia • wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		charakterystyczne dla kołysanki	wylaniającej się z wiersza		
40. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	wskazać w wierszu elementy mówiące o zagładzie	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	- omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu - odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	zinterpretować metaforę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
41. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować teksty według podanych wskazówek	wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensów utworów	omówić funkcję środków językowych w tekście
42. i 43. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	- omówić treść powieści - opisać dom rodzinny Cezarego Baryki - omówić etapy rewolucji przedstawione w powieści	- omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści - zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej - omówić relację Cezarego i jego matki	- omówić ewolucję poglądów Cezarego na temat rewolucji - zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego	omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej
44. i 45. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	- zaprezentować mieszkańców Nawłoci - omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	- omówić sposób przedstawienia dworku szlacheckiego w Nawłoci - omówić zauważony przez Cezarego kontrast	wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza w sposobie przedstawienia	omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	dokonać analizy przemyśleń Cezarego Baryki na temat sposobu życia Wielosławskich

		między życiem w Nawłoci i w Chłodku dworcu i jego mieszkańców		• omówić kontekst literacki (<i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza)	
46. i 47. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• zinterpretować ostatnią scenę powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera
48. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych domach	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforyczne znaczenie opowieści o szklanych domach	• omówić funkcję opowieści o szklanych domach w planie ideologicznym powieści
49. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu, naturalizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy opisów naturalistycznych
50. Nawiązania – Tomasz Różycy, <i>Szklane domy</i>	• omówić treść wiersza • wskazać przedstawione w utworze elementy codzienności	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • przedstawić cechy grup A i B	• omówić sposób wykorzystania w wierszu mitu szklanych domów	• zinterpretować metaforykę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

51. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
52. i 53. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wymienić cechy chłopiąt i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować przebieg lekcji języka polskiego	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję groteskowego przedstawienia rzeczywistości	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiąt	• dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens
54. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę	• dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty
55. Piekło Formy – szkoła, nowoczesność, tradycja. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować fragment, w którym pojawia się wyraz <i>łydka</i>	• zaprezentować sposób mówienia o gębie w dworku Hurleckich • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i>, <i>łydka</i> i <i>gęba</i>	• zinterpretować znaczenie pojęcia <i>pupa</i> w kontekście szkoły • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>łydka</i> w kontekście formy nowoczesnych • zinterpretować znaczenie pojęcia	• zinterpretować ostatni akapit powieści	• omówić strategie manipulowania formą

			<i>gęba</i> w kontekście dworku Hurleckich • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>forma</i> (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne)		
56. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści • omówić język utworu	• omówić funkcję neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	• wskazać w utworze elementy awangardowe	• omówić rolę groteski w budowaniu znaczeń utworu	• wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>
57. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu łajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu	• wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze
*58. i 59. W labiryncie sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstów • wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	• omówić rolę matki i ojca w tekstach • wypowiedzieć się na temat narratora tekstów • rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • omówić cechy rzeczywistości onirycznej	• wskazać moment przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną • omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie • omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	• zinterpretować symbolikę sklepów cynamonowych • omówić sensualny obraz świata w tekstach • omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach	• dokonać analizy obrazu Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*60. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• określić narrację tekstu • wypowiedzieć się na temat narratora utworu	• porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	• zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	• odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości

		• rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i określić ich funkcję			
*61. Nawiązania – Maciej Płaza, <i>Skorun</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić subiektywny charakter narracji utworu	• omówić sposoby kreacji bohaterów	• dokonać analizy sposobu opisywania zdarzeń w tekście	• porównać sposoby obrazowania w <i>Skoruniu</i> Macieja Płazy i <i>Sklepkach cynamonowych</i> Brunona Schulza
*62. Rewolucja w szewskim warsztacie – Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	• wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	• porównać wypowiedzi Sajtana i Scurvy’ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	• dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	• wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajtana
*63. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	• zaprezentować przemiany Scurvy’ego i określić ich funkcję • zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	• dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem	• odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości
*64. Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• nazwać i scharakteryzować kolejne rewolucje	• omówić sposób wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	• odnieść kolejne przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	• omówić społeczne, światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	• omówić funkcję przemocy w utworze
*65. <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie <i>Szewców</i> w kontekście triady heglowskiej

*66. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>
*68. Jednostka kontra urząd w <i>Procesie</i> Franza Kafki (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski	• omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• odnieść motyw labiryntu do tradycji kulturowej
*69. i 70. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w tekście aluzje biblijne i interpretować ich znaczenie • omówić sposób kreacji świata przedstawionego podkreślający ponadczasowość utworu	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu powieści • zinterpretować zakończenie powieści	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepacech cyrcononowych</i> Brunona Schulza • porównać wizję ludzkiego losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*71. i 72. Woland i jego świat – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej swity	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez pryzmat opinii wygłaszanych na jego temat)	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby przedstawienia dobra i zła na świecie w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i>	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej

		• scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach		
*73. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dix'a <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*74. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedźmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii mistrza i Małgorzaty	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści
*75. Wątki biblijne w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	• omówić sposób psychologizacji Jezui i Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Piłata	• omówić funkcję wprowadzenia historii Jezui i Piłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriatu • omówić relacje pomiędzy Wolandem i Mateuszem w końcówce powieści	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji historii biblijnej • zinterpretować symboliczne znaczenie tęsknoty Piłata	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do tradycji kulturowej
*76.	• omówić treść fragmentów utworów	• określić cechy gatunkowe utworów	• wskazać metafory opisujące miłość i	• porównać sposób kreacji miłości w utworach Ewy	• omówić obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> w kontekście utworów

Nawiązania – Ewa Lipska, <i>Miłość, droga Pani Schubert...</i> (wybór)		• scharakteryzować nadawcę listów	zinterpretować ich znaczenie	Lipskiej z historią mistrza i Małgorzaty	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
77. i 78. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• omówić funkcje innowacji językowych w tekstach literackich
79. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
80. Błędy językowe	• zaprezentować klasyfikację błędów językowych • wymienić typy błędów językowych	• przedstawić podział błędów językowych ze względu na obszary języka • zaprezentować przyczyny powstawania błędów językowych • wskazać błędy językowe w tekście	• nazwać błędy językowe znalezione w tekście	• poprawić błędy językowe	• wyjaśnić, na czym polegają błędy językowe w tekście
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

*81. Felieton	• zaprezentować cechy i funkcje felietonów • wymienić rodzaje felietonów • zaprezentować etapy tworzenia felietonów	• wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie • omówić kompozycję felietonów	• omówić język i styl felietonów • dokonać analizy języka podanego felietonu	• zredagować felieton	
82. Skarga, zażalenie, reklamacja	• zaprezentować cechy skargi • wymienić etapy pisanja skargi • zdefiniować zażalenie • wymienić etapy pisanja zażalenia • zdefiniować reklamację • wymienić etapy pisanja reklamacji	• dostosować formę tekstu do sytuacji • określić sytuacje, w których można złożyć skargę, zażalenie bądź reklamację	• skorygować podane pismo • przekształcić reklamację w skargę	• zredagować skargę, zażalenie i reklamację	• dokonać analizy podanych: skargi, zażalenia, reklamacji, wskazać ich mocne i słabe strony
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
83. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
84. Wojna i okupacja – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • opisać formy represji na obszarach	• opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce	• omówić zjawisko Holokaustu	• omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	• scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie

	okupowanych przez III Rzeszę				
85. Sztuka wobec wojny	• zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki w czasie II wojny światowej • wymienić formy funkcjonowania sztuki w czasie II wojny światowej	• omówić wpływ wojny na rozwój sztuki i sytuację artystów	• omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach • omówić rolę fotografii w czasie II wojny światowej	• zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	• analizować dzieła sztuki okresu wojny i okupacji pod względem formalnym
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
86. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać w wierszu elementy związane z militariami	• omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości • zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza • omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i teraźniejszości	• zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• odnieść zawartą w wierszu historiozoficzną koncepcję dziejów do tradycji literackiej
87. Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie</i> [Wiatr drzewa spienia...] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać motywy arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• zinterpretować zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze • omówić kompozycyjną funkcję	• zinterpretować znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			paralelizmów w środkowej części wiersza • wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez członków pokolenia		
88. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrtejską	• wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości • odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforę tekstu • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
89. Dziecko wobec wojny – <i>Elegia o...</i> [<i>chłopcu polskim</i>] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w wierszu cechy elegii	• odnieść motyw cierpiącej matki do tradycji literackiej • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
90. Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza • opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	• wskazać cechy liryki miłosnej w utworze • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać kontekst biograficzny utworu • określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został on osiągnięty	• zinterpretować ostatnią strofę – dedykację	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

91. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
92. Dwie koncepcje poezji w wierszu <i>Wczorajszemu</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać w wierszu obszary przeszłości i teraźniejszości	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • scharakteryzować postawę, którą musi przyjąć podmiot liryczny • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić rolę kontrastu w wierszu • zaprezentować dwie koncepcje poezji opisane w wierszu • zinterpretować funkcję świata natury przedstawionego w wierszu	• zinterpretować zestawienie przeszłości i teraźniejszości w kontekście historycznym	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
93. Pejzaż zagłady – <i>Widma. Poemat</i> Tadeusza Gajcego (fragmenty)	• określić rodzaj liryki • opisać przestrzeń ukazaną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić funkcje kontrastu zastosowanego w wierszu • wskazać konteksty biblijne i określić ich funkcję • wskazać w utworze elementy ekspresjonizmu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka w utworze Tadeusza Gajcego • zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

94. <i>Żegnając się z matką</i> Tadeusza Gajcego – pełne niepokoju wyznanie liryczne	• wskazać adresata lirycznego utworu i określić jego cechy	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób wyrażenia niepokoju w wierszu • opisać rzeczywistość w wierszu skontrastowaną z postacią matki • odnieść zawarty w wierszu obraz matki do tradycji literackiej	• omówić symboliczne znaczenie postaci matki w utworze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
95. Miłość w czasach apokalipsy – <i>Miłość bez jutra</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty świadczące o wojennym kontekście utworu	• wskazać w wierszu cechy liryki miłosnej • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję natury w utworze	• zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
96. Przesłanie poety-żołnierza – <i>Do potomnego</i> Tadeusza Gajcego	• wskazać fragmenty utworu, w których podmiot liryczny opisuje samego siebie • wymienić wskazówki przekazane potomnym przez podmiot liryczny	• zaprezentować światopogląd podmiotu lirycznego wiersza • przedstawić sposób postrzegania potomnych przez podmiot liryczny utworu • rozpoznać środki językowe użyte w	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza w kontekście biografii poety • zdefiniować tragizm pokolenia reprezentowanego przez podmiot liryczny • omówić funkcję zestawienia losów	• zinterpretować metaforę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		utworze i określić ich funkcję	podmiotu lirycznego wiersza z obrazem potomnego		
97. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
98. Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza	• wskazać konteksty historyczne utworu • omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
99. Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• scharakteryzować dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
100. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać dwa plany czasowe	• omówić kompozycję wiersza • wyjaśnić funkcję kłamry kompozycyjnej w utworze • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• zaprezentować sposób ukazania balu • omówić obrazy poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.	• odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej • zinterpretować metaforę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

101. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć • omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> • wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	• zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
102. Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości • wskazać adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza • wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
103. Samotność w cierpieniu – <i>Ściana</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sposób przedstawienia bohaterki utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• odnieść obraz cierpiącej matki do tradycji kulturowej	• omówić symbolikę tytułowej ściany	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
104. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny		
105. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreacje bohaterów tekstu • omówić sposób przedstawienia esesmanów	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w tekście	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego	• omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów
106. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić zachowania więźniów	• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście • wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej	• omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu
107. Kobieta w systemie zbrodni – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • opisać sytuację kobiet w obozie	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia esesmanek w tekście	• omówić kreację narratora utworu	• dokonać analizy języka, za pomocą którego narrator opisuje kobiety
108. Literatura obozowa jako przestroga – <i>Ludzie, którzy szli</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować, na czym polegał system upokarzania i wykorzystywania kobiet	• rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję • omówić sposób kreacji bohaterek utworu	• wskazać fragmenty tekstu, w których narrator stosuje kontrast, i wyjaśnić funkcję tego zabiegu • omówić sposób przedstawienia tragizmu bohaterek	• odczytać dosłowny i metaforyczny sens tytułu tekstu	• omówić tragizm więźniów obozów koncentracyjnych, przywołując różne konteksty

109. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcje, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• porównać język eseju Jana Józefa Szczepańskiego z językiem prozy Tadeusza Borowskiego
110. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat bohaterki wiersza <i>Ona</i> w kontekście utworu Tadeusza Borowskiego <i>Ludzie, którzy szli</i> • omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wierszy
111. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• omówić funkcję opisów cielesności we fragmentach powieści Zyty Rudzkiej i opowiadaniach Tadeusza Borowskiego
112. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
113. i 114. Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR • opisać rzeczywistość obozową	• scharakteryzować opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia • omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych	• zaprezentować obóz jako instytucję wychowawczą • omówić mechanizmy obronne więźniów	• dokonać analizy przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa	• omówić kontekst biograficzny utworu

		• omówić hierarchię panującą w obozie			
115. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować bohaterów utworu	• omówić relacje pomiędzy więźniami • omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić • omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa	• zaprezentować obóz jako system utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa • porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego	• zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i>	• dokonać analizy procesu reifikacji
116. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować literaturę faktu • zdefiniować literaturę piękną	• wskazać cechy literatury faktu w utworze • wskazać cechy języka świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu	• wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną, polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną	• dokonać analizy językowej fragmentów rozdziału <i>Ręka w ogniu</i>
117. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Ruslan. Historia obozowego psa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić relację pomiędzy panem a psem • nazwać emocje Rusłana	• zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze • opisać świat łagru widziany oczami psa	• zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	• zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę
118. i 119. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu	• omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście

	wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście		Edelmana o Mordechaju Anielewiczu omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana		
120. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	- omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana - zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	- zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera - zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	- przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca - omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	zinterpretować zakończenie tekstu	zinterpretować znaczenie współlistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych
121. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragmenty)	omówić treść fragmentów tekstu	- wskazać cechy reportażu w tekście - scharakteryzować doktor Ewę Klonowski - omówić sposób identyfikacji zwłok	- porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall - omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja zwłok	dokonać analizy języka relacji	omówić kontekst historyczny reportażu Wojciecha Tochmana
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*123. Tabu językowe	- zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> - wymienić obszary podlegające tabu - wyjaśnić, na czym polega tabu językowe - wymienić strategie unikania języka nieakceptowanego społecznie	- wyjaśnić, jak zmieniały się zakres i znaczenie tabu - wskazać zjawiska wpływające na przemiany tabu	- podać przyczyny tabuizacji - wskazać relacje pomiędzy tabu a sytuacją komunikacyjną - nazwać podane strategie unikania tabu	- używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego - omówić konsekwencje łamania tabu	wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze

*124. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*125. Interpretacja porównawcza	• wymienić cechy charakterystyczne interpretacji porównawczej • zaprezentować dwa sposoby porównywania utworów	• wskazać obszary, które trzeba wziąć pod uwagę podczas porównywania utworów • omówić kompozycję interpretacji porównawczej • sporządzić plan odtwórczy interpretacji porównawczej	• wskazać obszary podanych tekstów ważne dla analizy porównawczej • sporządzić plan kompozycyjny analizy porównawczej • ustalić zasadę, według której zestawiono teksty	• dokonać analizy przykładów interpretacji porównawczych • zredagować analizę porównawczą	
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
126. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Źródło: Wydawnictwo Nowa Era

Opracowanie: E.Mrozek, E.Napiórkowska, Z. Różacka, M. Wróbel